

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Horváth Antal ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt **Országos Rádió és Televízió Testület** (1088 Budapest, Réviczky u. 5.) alperes ellen műsorszolgáltatási ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2007. évi október hó 16. napján kelt 23.K.35.072/2006/5. számú ítélete ellen a felperes által 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2008. évi március hó 12. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (azaz húszezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az adóhatóság külön felhívására 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes számú határozatában megállapította, hogy a felperes a sugárzott című műsorában a riportjával azáltal, hogy a riportban megszólaltatta a szemérem elleni erőszak jól felismerhető kiskorú sértettjét, megsértette a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) 3.§-ának (2) bekezdésében foglaltakat, ezért az Rttv. 112.§-ának (1) bekezdés c) pontja

alapján műsorszolgáltatási jogosultságának gyakorlását 30 perces időtartamra felfüggesztette. Indokolása szerint a felperes tevékenysége a gyermekek jogairól szóló és 1989. november 20-án kelt New-York-i egyezményt kihirdető 1991. évi LXIV. törvény, az Alkotmány 67.§-ának (1) bekezdése, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény által garantált jogokat sértett. A jogszabályokban biztosított különös védelem a gyermekeket a médiumokban történő szerepeltetés során is megilleti, ezért a műsorszolgáltatóknak mind a műsorkészítés, mind a műsorszolgáltatás során körültekintően kell eljárniuk annak érdekében, hogy a gyermek méltósága és alapvető jogai ne sérüljenek. A kiskorú nagy nyilvánosság előtt tett beszámolója a gyermek szellemi és erkölcsi fejlődésére, későbbi sorsára káros hatással lehet, nem szolgált bűnmegelőzési célt sem, hiszen a kiskorú nézők nem kaptak semmiféle információt a védekező mechanizmusokról, s a riportban senki nem említette meg, hogy a hasonló helyzetbe került áldozatok kihez fordulhatnak segítségért. A szerkesztők az iskola igazgatójának elzárkózására helyezték a hangsúlyt, ugyanakkor a riportban szakértők nem szólaltak meg. A felfüggesztés mint szankció alkalmazásáról és annak mértékéről az alperes a törvénysértés súlyára figyelemmel határozott.

Az alperesi határozat rendelkező részében rögzítette a közlemény szövegét is, mellyel a felperesnek a felfüggesztés okáról a nézőket tájékoztatnia kell, és pedig azzal, hogy „az Országos Rádió és Televízió Testület megállapította, hogy az Televízió Rt. sugárzott műsorszámában 19.24-től bemutatott riport sértette az Rttv. 3.§-ának (2) bekezdését, mely előírja, hogy a műsorszolgáltató köteles tiszteletben tartani a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét, tevékenysége nem sértheti az emberi jogokat. Az összeállítás készítői a gyermeki jogokat figyelmen kívül hagyva szerepeltettek a riportban egy bűncselekmény áldozatává vált kiskorút, súlyosan sértve ezzel a megszólaltatott áldozat személyiségi és emberi jogait. A törvénysértés miatt az ORTT a mai napon 19 óra és 19 óra 30 perc között felfüggeszti az Televízió Rt. műsorszolgáltatási jogosultságának gyakorlását. A felfüggesztés idejének leteltét követően folytatjuk műsorunkat”.

A felperes a határozat felülvizsgálata iránti keresetében vitatta a jogsértés elkövetését. Álláspontja szerint a határozat nem felel meg a meghozatalakor hatályban volt államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 43.§ (1) bekezdés c) pontjában foglalt követelményeknek mivel nem fejt ki, hogy az Rttv. 3.§-ának (2) bekezdésében felsorolt emberi jogok melyike sérült a műsorszámában bemutatott kiskorú vonatkozásában, holott ez a döntés kötelező tartalmi eleme kell hogy legyen. Ezen túlmenően az alperesnek nincs hatásköre a közlemény szövegében mások személyhez fűződő jogát érintő jogsértés megállapítására.

Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát részben megváltoztatta oly módon, hogy a felperes által közléteendő közlemény második mondatából mellőzte a „személyiségi” kitélt, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Osztotta azt a felperesi álláspontot, hogy az alperes hatásköre nem terjed ki arra, hogy a személyhez fűződő jogok megsértésének tényét megállapítsa. Az alperesi határozat nem jelölte meg, hogy konkrétan milyen személyiségi jogokat sértett meg a

kifogásolt műsor, ez pedig az indokolás körében elkövetett olyan súlyos hiányosság, amely a bírósági eljárás során már nem pótolható. A jogsértés ténye vonatkozásában elfogadta az alperesi döntésben foglaltakat.

Az ítélet ellen a peres felek fellebbezése folytán a Fővárosi Ítéltábla a 2006. szeptember 27-én kelt számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasította. Elrendelte, hogy a pert az elsőfokú bíróság másik tanácsa tárgyalja. A peres felek másodfokú eljárásban felmerült perköltségének összegét csupán megállapította. Az elsőfokú bíróság ítéletét érdemi másodfokú elbírálásra nem tartotta alkalmasnak az indokolási kötelezettség elmulasztása miatt, mert abból nem állapítható meg, hogy az alperesi határozat jogszerűségéről mi alapján döntött, mely bizonyítékokat miként értékelt, és hogyan ütköztette a felek eltérő jogi álláspontját. Az ítélet jogi indokolása nincs összhangban a valós tényállással, az ítéletből nem állapítható meg a felek pernyertességének (pervesztességének) az aránya, de nem rendelkezik arról sem, hogy mindkét fél maga viseli a saját költségét, ehhez képest kérdés miért rendelkezett eltérő arányban a kereseti illetékről. Utasítása szerint a megismételt eljárásban a bizonyítási eljárást követően minden egyes kereseti kérelemről döntenie kell, a felperes által előterjesztett nyilatkozatokat ütköztetnie kell az alperes részéről tett megállapításokkal, és az ennek eredményeként feltárt pontos tényállás megállapítása után dönthet megalapozottan a kereseti kérelem tárgyában azzal, hogy a Pp. idézett szabályai alapján eljárva kell a határozatot meghoznia és megindokolnia.

Az elsőfokú bíróság a peres felek nyilatkozatainak összevetéséből, a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján az újabb tárgyalás eredményeképpen meghozott ítéletében az alperes határozatát részben megváltoztatta, a felperes által közléteendő közlemény szövegéből mellőzte a megsértett jogszabály szövegét és az azt követő tényállási elemre vonatkozó szövegrészt az utolsó előtti mondatig. Ezt meghaladó részében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 16.500 forint kereseti illeték megfizetésére, valamint az alperes javára 35.000 forint valamennyi eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére. A peres felek nyilatkozatainak összevetéséből és a rendelkezésére álló iratokból más joggyakorlatra is hivatkozással az alperes álláspontját osztotta azzal a fenntartással, hogy az alperesi határozatban megszüvegezett közleményt illetően nem látta indokoltnak a jogsérelem részletes kifejtését, elegendőnek tartotta pusztán az arra történő utalást. Indokolása szerint a közigazgatási és a polgári jogviszony elválik egymástól. A médiatörvény közvetlen felhatalmazása alapján az alperesnek kizárólag a felperesi cselekmény és az Rttv. 3.§-ának (2) bekezdésének kapcsolatát kellett vizsgálnia és ennek alapján eljárnia a közigazgatási jogkörben. Ebben a körben helytállóan állapította meg, hogy a jogsérelem bekövetkezett. Nem változtat ezen a tényen az, hogy a megszólaltatott kiskorú sértett törvényes képviselője hozzájárulását adta, hogy a gyermeke a műsorban előadja a történeteket, és az sem, hogy a gyermek, a törvényes képviselő, illetve a gyámhatóság nem kívánt az ügyvel kapcsolatos gyermeki személyiségi jogokat érvényesíteni. Nem látta azonban megalapozottnak a bíróság azt, hogy az alperesi határozatban megfogalmazott közlemény szövege eredeti formájában kerüljön

közzétételre, ez ugyanis már alapvetően polgári bíróságok hatáskörébe tartozó kérdéseket érint, amelyet a közigazgatási hatóság nem jogosult megítélni és eldönteni. Az Rttv. 3.§-ának (2) bekezdésének sérelme tényszerűen megvalósult, így - sajtó helyreigazítási eljárás hiányában - annak további részletezése szükségtelen. A szankcióval kapcsolatos tájékoztatás szövegének a megváltoztatásáról a Pp. 339.§-ának (2) bekezdése, illetve az Rttv. 136.§-ának (3) bekezdés második mondata alapján rendelkezett. Úgy tekintette, hogy a felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az eljárással addig felmerült költsége megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében a felperes elsődlegesen eljárási szabálysértésre hivatkozott. Álláspontja szerint az ítélet nem tartalmaz indokolást a 2005. augusztus 16.-ai kereset- kiegészítésére és figyelmen kívül hagyta a másodfokú bíróság végzésének indokolását és utasítását. Az elsőfokú ítélet indokolásából nem állapítható meg, hogy konkrétan mi volt az az alkotmányos alapjog, melynek megsértése miatt megvalósult az Rttv. 3.§-ának (2) bekezdésének a megsértése. Az ítélet indokolása csupán annyit tartalmaz, hogy osztotta az alperesi álláspontot a jogsérelem bekövetkezésével kapcsolatosan, tényállást gyakorlatilag nem tartalmaz, így pl. az sem dönthető el, hogy konkrétan mi volt az az emberi jog, melynek megsértése miatt helye volt a határozat szerinti szankció alkalmazásának, az alperes határozata nem felel meg az Áe. 43.§-ának (1) bekezdés c) pontjában foglalt követelményeknek. Általában nem lehet megsérteni az emberi jogokat és ez a hiány a felülvizsgált eljárást lezáró elsőfokú ítéletben nem pótolható, mert alapjogot sért, ha a félnek az elsőfokú ítéletben kell szembesülni azzal, hogy mi volt az a jogszabály, amelynek megsértését neki felróják. A felperes fenntartotta azon álláspontját, hogy az alperesnek nincs hatásköre a személyhez fűződő jogok megsértésének a megállapítására. Az alperes eljárása sérti az Áe. szabályait mivel a tényállást nem tisztázta, nem hallgatta meg a műsorszám készítőjét, nem tárta fel, hogy a gyermek szülője miért ragaszkodott ahhoz, hogy a kisfiú maga mesélje el a történeteket, nem folytatott le bizonyítási eljárást, nem hallgatott meg szakértőt, pontosan még azt sem tudta megmondani, hogy egyáltalán ki az a kiskorú akinek a műsorszám közbeadásával felperes állítólag megsértette a pontosan meg nem határozott gyermeki jogait. Az ítélet pedig azért jogsértő, mert ezt az alperesi eljárást jogszerűnek fogadta el, bár ezt nem indokolta meg, azonban az ítélet rendelkező részéből ez következik. Valamennyi felvetett kérdéssel kapcsolatban visszautalt a 2005. augusztus 18.-ai beadványában kifejtett indokolásra. Fenntartotta, hogy a felperes nem sértette meg a kiskorú személyhez fűződő jogait, ezáltal az Rttv. 3.§-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezést sem az abban felsorolt egyetlen jogtárgy tekintetében sem. Ezzel kapcsolatban konkrétabb nyilatkozatot akkor tudna tenni, hogy ha az eljárás során előbb vagy utóbb kiderülne, hogy melyik az az emberi jog, amelynek megsértése miatt vele szemben eljárás indult.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a felperes fellebbezésében a korábban tett nyilatkozataihoz képest nem állít újabb tény, nem hivatkozik újabb bizonyítékokra. Az elsőfokú ítélet

részletesen kitér a Fővárosi Ítéltábla által előírt szempontokra, feltárta és megállapította a tényállást, a felek nyilatkozatait figyelembe vette és kitért azokra. Fenntartotta a határozatának jogszerűségével kapcsolatosan kifejtett valamennyi nyilatkozatát.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla mindenképp előtérbe emeli, hogy az alperes az Rttv. 41.§-ának (1) bekezdés b/ pontja szerint felügyeleti és ellenőrzési feladatot látott el, a hatósági ellenőrzésre vonatkozó rendelkezések szerint járt el, a felperesi műsorszolgáltató által elkövetett jogsértést megállapította, minek következményeképpen alkalmazta az Rttv. 112.§-ának (1) bekezdés c) pontja szerinti szankciót.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 339.§-a szerint a határozat törvényességét a keresetindítási határidőben előterjesztett kereseti kérelem keretei között vizsgálhatja, és bár a felperes a keresetét kiterjesztette, az lényegében a kereseti kérelem részletesebb indokolását tartalmazza, melyet az elsőfokú bíróság vizsgált. A tényállást helytállóan állapította meg, és a jogsértés vonatkozásában osztva az alperesi határozatban kifejtett indokolást, helytálló jogi következtetésre jutott a tekintetben, hogy az alperes határozata jogszabályt nem sértett, annak megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése nem volt indokolt.

Az ítéletbe foglalt tényállás megállapítása során akkor történhet az ügy érdemi elbírálására kiható jogszabálysértés, ha - a Pp. 163.§-ának (1) bekezdésével ellentétesen - a per eldöntése szempontjából lényeges körülmények tisztázására azért nem került sor, mert a bíróság a bizonyításra kötelezett fél (Pp.164.§) részére bizonyítási indítványai előterjesztését nem tette lehetővé, a bizonyítatlanság következményeit - a Pp. 3.§-ának (3) bekezdését megsértve - a bizonyításra kötelezett fél ellenfelének terhére értékelte, vagy a felvett bizonyítás eredményéből - a Pp. 206.§ -ának sérelmével - a logika szabályait megsértve következtetett a jogvita elbírálása szempontjából lényeges tényekre.

A fellebbezési eljárás eredményeként a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a per eldöntéséhez szükséges mértékben tisztázta. A rendelkezésére álló filmkazetta tartalmazza a riportot, amellyel az alperes a jogszabálysértést alátámasztotta, a felperesnek kellett volna bizonyítania azt, hogy a határozatban a gyermek jogait biztosító jogszabályokat nem sértette meg.

Az Rttv. 3.§-ának (2) bekezdése kimondja, hogy a műsorszolgáltató köteles tiszteletben tartani a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét, tevékenysége nem sértheti az emberi jogokat, és nem lehet alkalmas a személyek, nemek, népek, nemzetek, a nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbségek, továbbá valamely egyház vagy vallási csoport elleni gyűlölet keltésére.

Az Alkotmány 54.§-ának (1) bekezdése alapján a Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől

senkit nem lehet önkényesen megfosztani. A meghatározott alapjogok általában azok, amelyekről a személy nem mondhat le, mint például a méltósághoz való jogról sem, amely mindenkit megillet. Az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva az ember alany marad, nem válhat eszközzé, tárggyá. Az emberi méltósághoz való jog a magánszféra védelméhez fűződő jogot is magába foglalja.

Az alperes a határozatában utalt az Alkotmány 67.§-ának (1) bekezdésének megsértésére, mely szerint a Magyar Köztársaságban minden gyermeknek joga van a családja, az állam és a társadalom részéről arra a védelemre és gondoskodásra, amely a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges.

Az Alkotmány idézett rendelkezéseiből a gyermek ember, akit minden olyan alkotmányos alapvető jog megillet, mint mindenki más, míg az alkotmányos intézményvédelem, az ifjúság létbiztonságának a biztosítása, érdekeinek a védelme, a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséről való gondoskodás a legkülönbözőbb állami kötelezettségteljesítésekben nyilvánul meg. Az alperes felügyeleti jogkörében éppen ezen alkotmányos jognak a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődését garantáló jogszabályhelynek megsértését állapította meg. A gyermeket a méltósághoz való jog megilleti, arról törvényes képviselője sem mondhat le, erre tekintettel teljesen szükségtelen lett volt bizonyítási eljárást lefolytatni a műsorban történt meghallgatás körülményeinek tisztázására.

A felperes által sem vitatott tényállás szerint, a riport alanya nemi erőszak áldozatává vált. Amellett, hogy megszólaltatásával személye felismerhető volt, felidézte az általa elszenvedett traumát, mely a későbbiekben a személyiségi fejlődésében káros hatással járhat. Nincs szükség az emberi, illetőleg a személyiségi jog megsértésének törvényi taxációjára, vagy szűk értelmű definiálására akkor, amikor a jó érzésű néző, illetőleg a jogalkalmazó olyan jelenséggel szembesül, mely a társadalomban elfogadott erkölcsi normákat sérti, és mindez a kiskorú erkölcsi fejlődését veszélyezteti. Ez utóbbi alapján az elsőfokú bíróság is további bizonyítási eljárás nélkül tisztázottnak ítéltette meg a tényállást.

Az alperes határozatában a tényállást és a megvalósított jogsértést megállapította, ennek ellenkezőjét a felperes nem bizonyította, ezért e vonatkozásban az alperes határozatának megváltoztatása, vagy hatályon kívül helyezése a Pp. 339.§-a alapján nem volt indokolt.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem járt sikerrel, ezért őt a Fővárosi Ítéltábla az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségének a megfizetésére a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte, míg a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles viselni.

, 2008. évi március hó 12. napján

Dr. Rothermel Erika s.k. a tanács elnöke,
Huszárné dr. Oláh Éva s.k. bíró

Dr. Losonczy Erzsébet s.k. előadó bíró,

A kiadmány hiteléül:
írnok